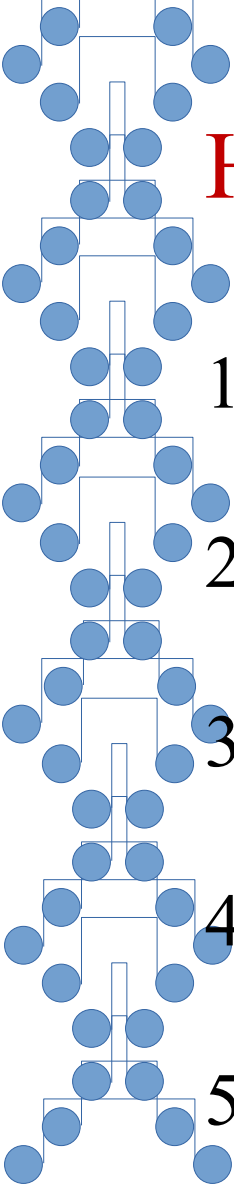

Короткотерміновий тематичний семінар:

«Умови ефективного впровадження принципів академічної доброчесності в Придніпровській державній академії будівництва та архітектури»

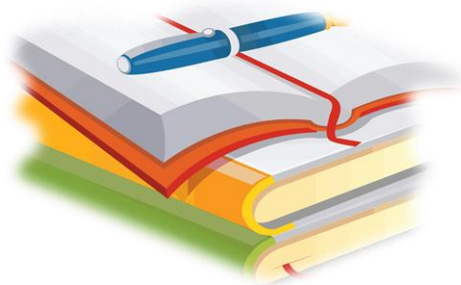
з підвищення кваліфікації викладачів ПДАБА (гарантів освітніх програм, завідувачів кафедри, відповідальних посадових осіб, викладачів) у відділі підвищення кваліфікації ПДАБА 16 жовтня -21 грудня 2020 р. Керівник семінару: Галина ЄВСЄЄВА, д-р н. держ.управ., проф.

Наші правила!

1. Користуйтесь кнопками ZOOM;
2. Мікрофон вимкнений – а камера навпаки!
3. Ваша реакція важлива!
4. Запитання пишемо в чат!
5. Кава - дозволяється!

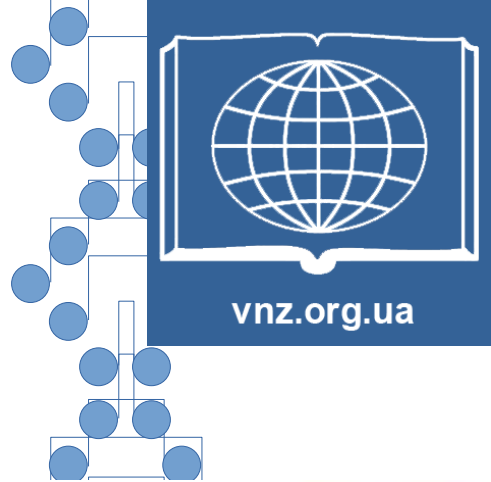
4 грудня 2020 р.
Короткотерміновий тематичний
семінар: вебінар №8

Організація роботи закладів вищої освіти
в умовах карантину

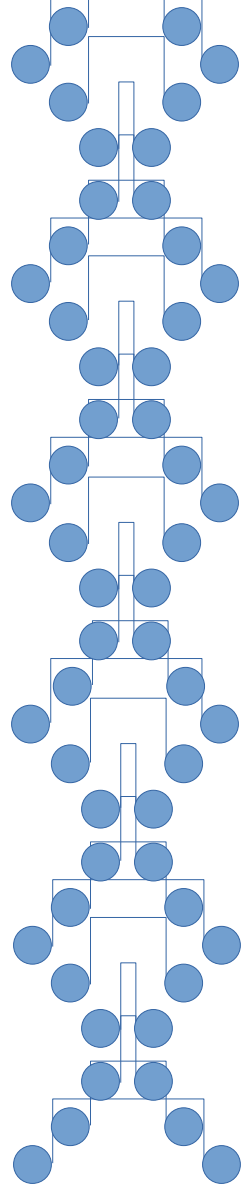
Модератори: Галина ЛИСЕНКО, к. істор.н., доц.;
Павло НАЖА к. тех.н., доц., завідувач навчально-
методичним відділом ПДАБА

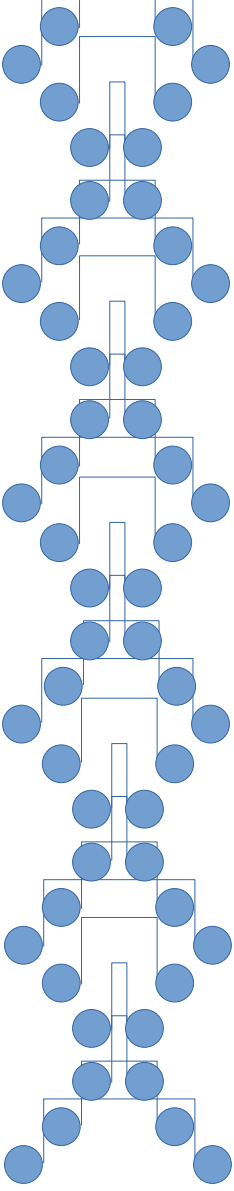
Дистанційне навчання — це
форма навчання з
використанням комп'ютерних і
телекомунікаційних технологій,
які забезпечують **інтерактивну**
взаємодію викладачів та
студентів на різних етапах
навчання і самотійну роботу з
матеріалами інформаційної
мережі.

<http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/pro>

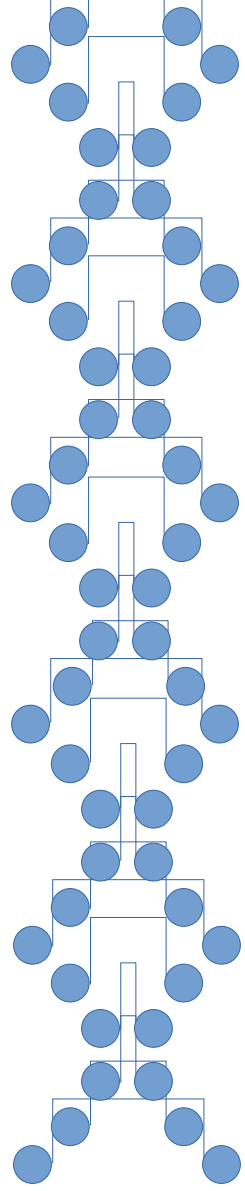

Офіційно термін "дистанційне навчання" визнали 1982 р., коли Міжнародна рада з кореспондентської освіти змінила свою назву на Міжнародну раду з дистанційного навчання

Історія виникнення ДН

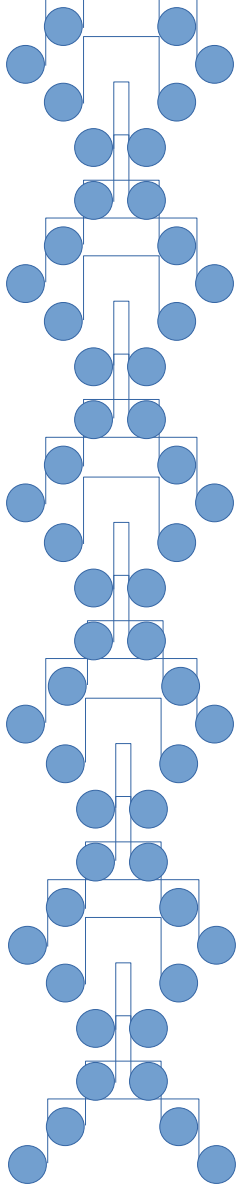
Історично дистанційне навчання виникло у 1840 році, коли **Ісаак Пітма**.
Інтенсивний розвиток дистанційної освіти в Європі і Америці розпочався.
Відкритий університет Великої Британії заснований в 1969 році як н

Відкритий університет Великої Британії зарекомендував себе як світовий лідер нетрадиційної освіти. За зразком Відкритого університету Великобританії навчальні заклади аналогічного типу були створені в **Канаді, Австрії, Іспанії, Пакистані, Нідерландах, Туреччині, Індії, Ізраїлі** тощо.

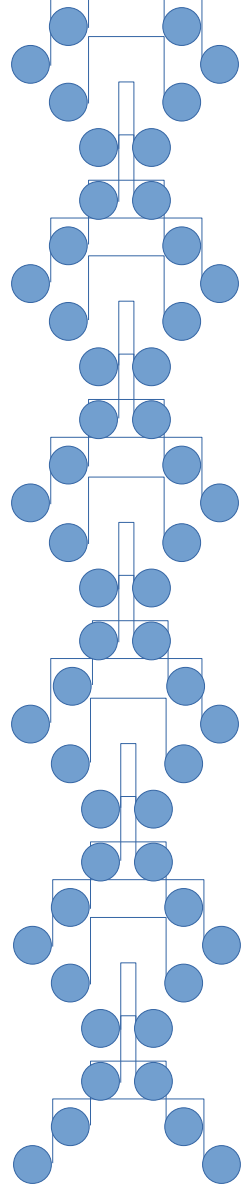
В Іспанії Національний університет дистанційної освіти заснований Парламентом в 1972 р. з метою надання вищої освіти всім тим, хто з різних причин не може навчатися за програмами традиційних університетів. Університет розташований у Мадриді, має ряд навчальних центрів у різних районах країни й пропонує курси навчання на рівні бакалаврату, магістратури й продовженої освіти.

У Франції Національний центр дистанційного навчання (CNED), заснований ще у 1939 році, надає освітні послуги мешканцям Франції та франкомовних країн. У 1995 році дистанційне навчання набуло статусу національного проекту, з 1996 року функціонує відкрита освітня платформа «Електронний кампус», в каталозі якої 3000 програм, 265 000 осіб з 200 країн проходять навчання.

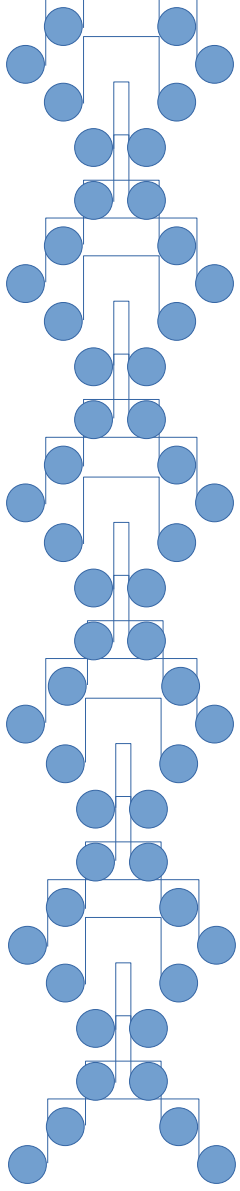
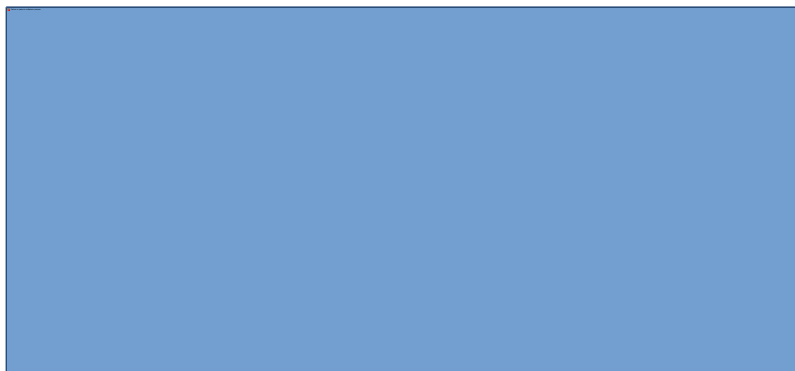
У 1987 році була створена **Міжуніверситетська федерація дистанційного навчання (FIED)**, мета якої – сприяння навчанню протягом життя та співробітництву навчальних закладів для розвитку всіх форм дистанційного навчання в усіх галузях знань. Її членами сьогодні є 35 університетів, які пропонують повне або часткове дистанційне навчання.

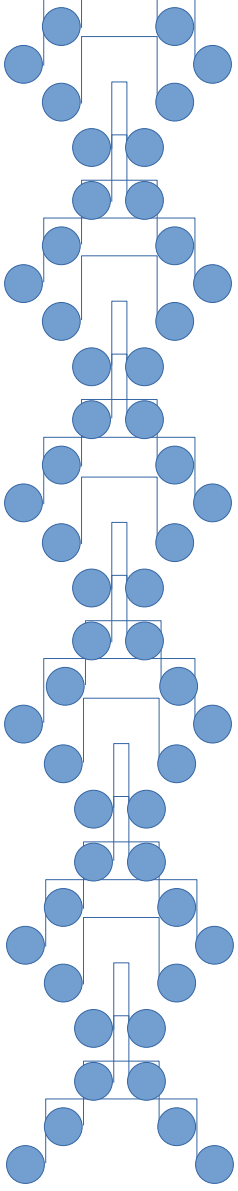
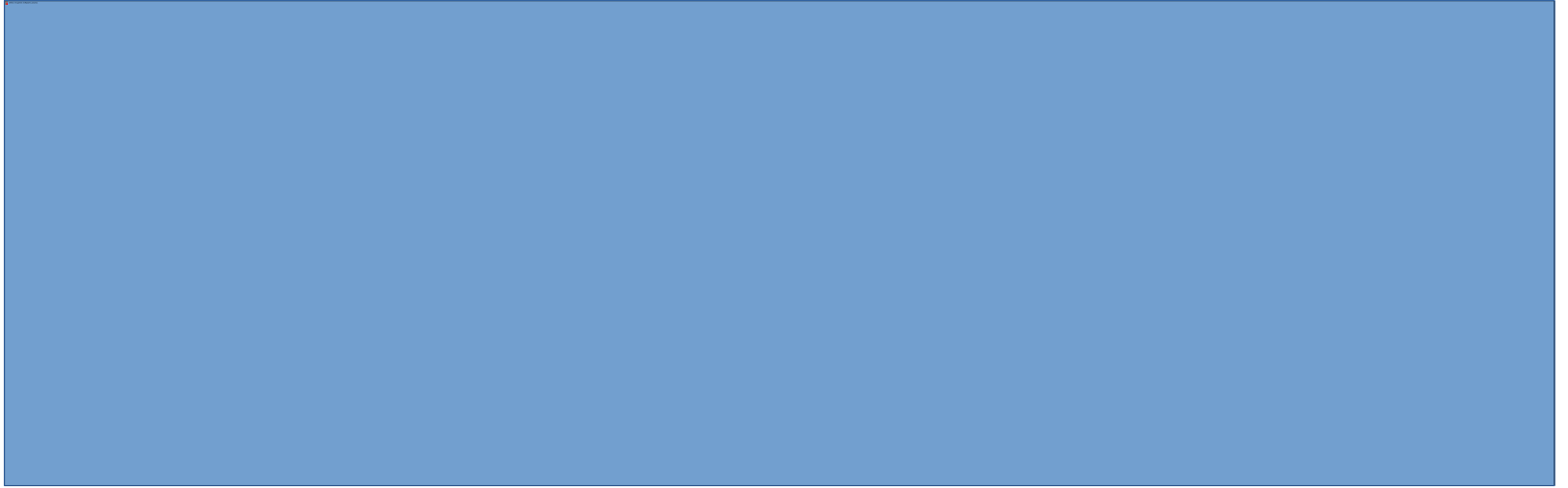
На Заході дистанційна форма освіти має велику популярність серед студентів через її економічні показники і навчальну ефективність.

Дистанційну форму навчання ще називають **"освітою протягом усього життя"** через те, що більшість тих, хто навчається, - дорослі люди. Багато хто з них вже має вищу освіту, проте через необхідність підвищення кваліфікації або розширення сфери діяльності у багатьох виникає потреба швидко і якісно засвоїти нові знання і набути навички роботи. Саме тоді оптимальною формою може стати дистанційне навчання.

У системі дистанційного
навчання виділяються
4 типи суб'єктів

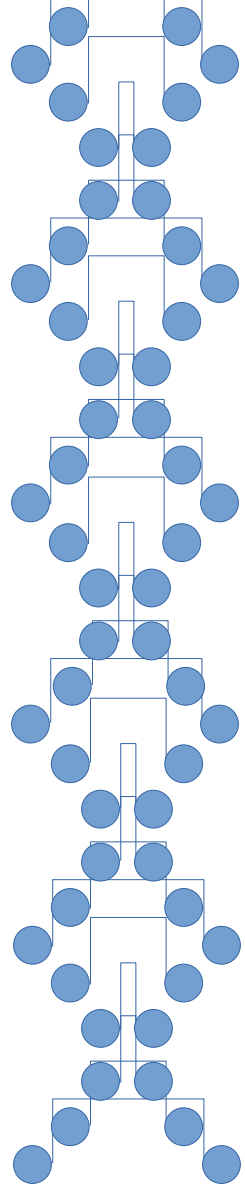

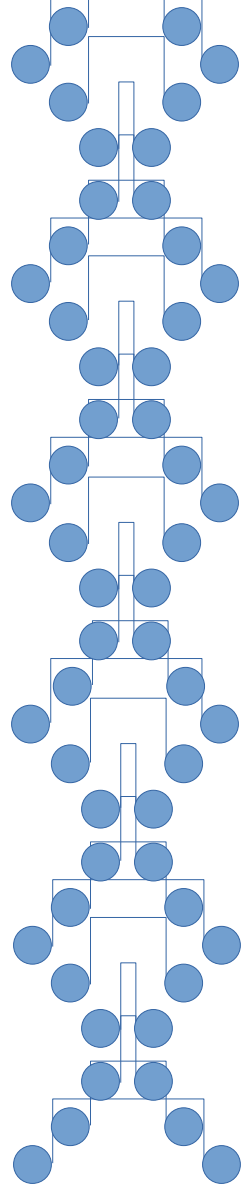
У світовій практиці існують **три традиційні форми**
навчальних закладів, що пропонують можливість
дистанційного навчання

Також існує кілька моделей дистанційного навчання:

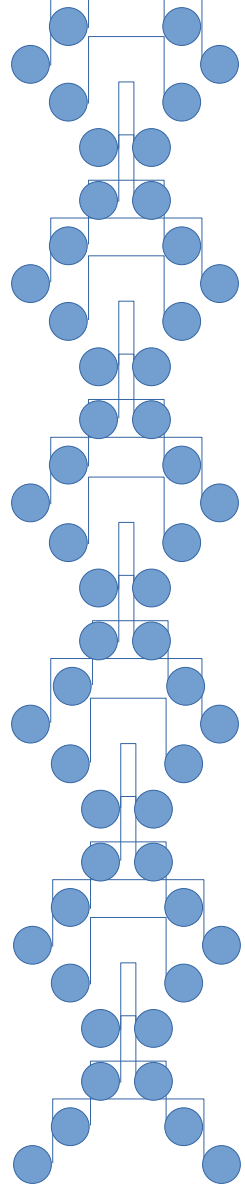
- навчання за типом екстернату;
- університетське навчання;
- співпраця декількох навчальних закладів;
- автономні освітні установи;
- автономні навчальні системи;
- неформальне, інтегроване дистанційне навчання на основі мультимедійних програм

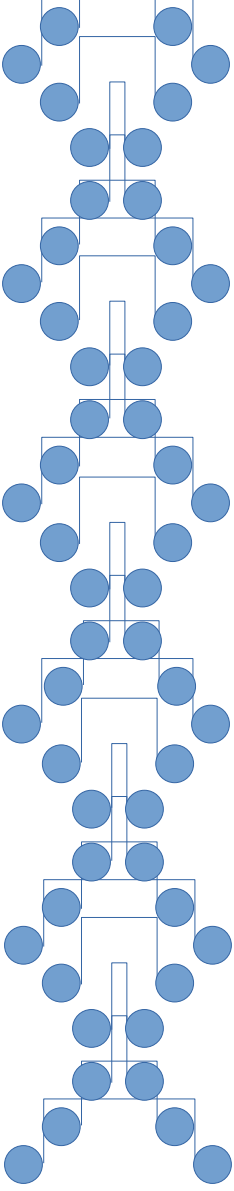
Дистанційне навчання в сучасному світі здійснюється за допомогою

- ✓ формою подання навчальних матеріалів;
- ✓ наявністю посередника в системі навчання або за централізованим управлінням;
- ✓ за ступенем використання телекомунікацій і персональних комп'ютерів;
- ✓ за технологією організації контролю навчального процесу;
- ✓ за ступенем впровадження в технології навчання традиційних методів;
- ✓ за методами ідентифікації студентів при складанні іспитів.

За даними ЮНЕСКО електронне навчання одного студента приблизно **втриє дешевше** навчання в системі традиційної освіти тієї ж країни.

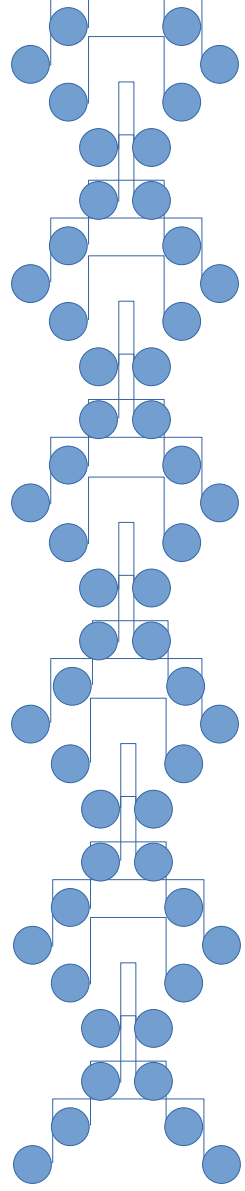
Це дає змогу зменшити навантаження на державний бюджет з одного боку, а з іншого — полегшує отримання освіти представникам соціально уражених верств населення а також особам з особливими потребами.

Сучасний світовий досвід дистанційного навчання

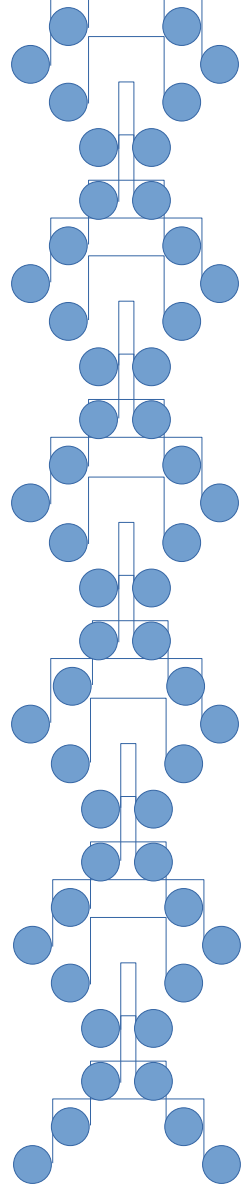
У ряді країн (Китай, Латвія, Нідерланди, Алжир, Великобританія, Туреччина та ін.) від 10 до 25 % студентів отримують освіту в закладах дистанційного навчання. У 2012 р., згідно з результатами дослідження Babson Survey Research Group, 32 % студентів вищих навчальних закладів США (понад 6,7 млн) пройшли хоча б один курс дистанційного навчання

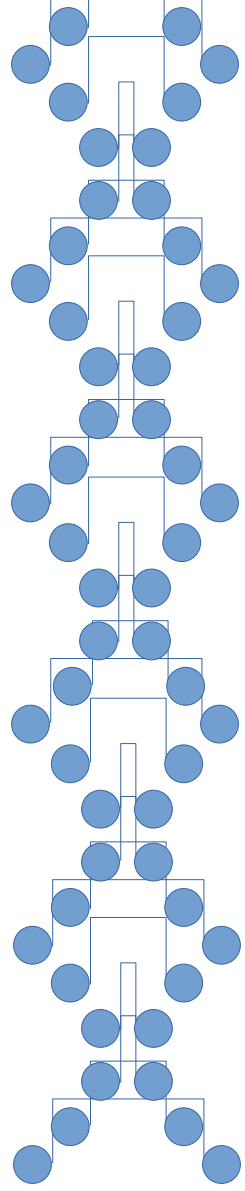
Серед американських ЗВО 65 % відсотків уже ввели дистанційне навчання в стратегію свого розвитку. Фінансування проєктів онлайн-навчання різними країнами сягає сотень мільйонів доларів.

В цілому університетами США пропонуються дистанційні курси та програми на всіх рівнях підготовки (бакалавр, магістр, PhD, післядипломне підвищення кваліфікації) з самими різноманітними платформами та особливостями. Саме таке різноманіття є однією з передумов високого міжнародного конкурентного статусу системи вищої освіти та окремих університетів США. Студенти можуть отримувати *державну* підтримку на навчання за дистанційними курсами та програмами. Вартість дистанційних курсів та програм є меншою від стаціонарних, що свідчить про їх дещо нижчу результативність та меншу собівартість при масовому

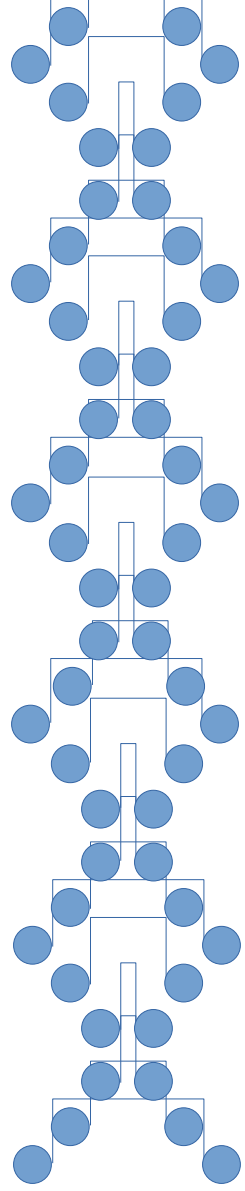

В Іспанії внесок міністерства освіти становить 46 % фінансування, студенти сплачують 47 %, решту складають кошти від продажу навчальних матеріалів.

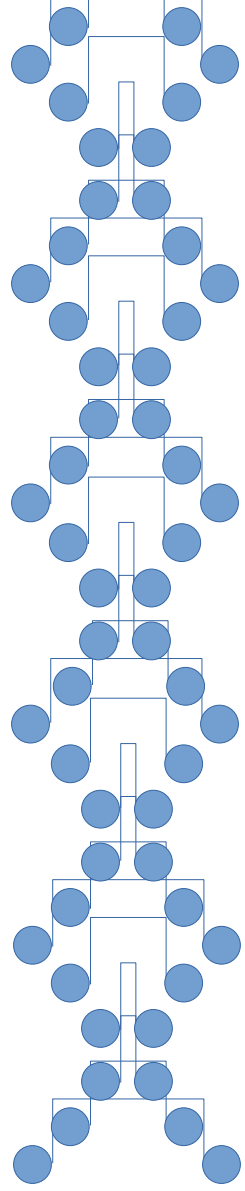
У Канаді урядові внески становлять від 75 % до 80 % фінансування, а студентські кошти складають лише 10 %, решта – 10-15 % забезпечується через підприємницьку і ділову активність університетів.

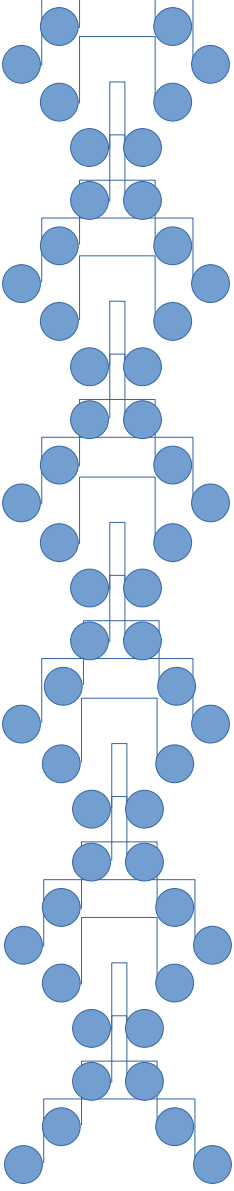
При Лондонському університеті створено спеціальний проект - **London University "External Programme"**. Це окремий підрозділ, що займається дистанційними програмами. Після закінчення такої програми студент отримує диплом коледжу або університету, що входить до складу Лондонського університету. Структура кожного курсу може відрізнятися. Наприклад, магістерська програма може бути розрахована на рік, але за погодженням з університетом її можна "розтягнути" на 1,5-2 роки. Варіанти складання іспитів також різноманітні і часто є можливість підібрати найбільш зручний в кожній конкретній ситуації. Після закінчення дистанційної програми студент отримує такий самий диплом, що і після навчання на стаціонарі (однак

На сьогодні основним державним університетом в **Німеччині**, який пропонує широкий спектр різних програм дистанційної/заочної освіти, є **Університет заочного навчання в Хагені** (FernUniversität in Hagen) – федеральна земля Північний Рейн-Вестфалія. Університет пропонує програми для першого та другого циклів навчання (бакалаврські, магістерські), які є справжньою альтернативою очній освіті; має право приймати захисти кандидатських і докторських дисертацій; також пропонує очно-заочні програм для професійного або особистого

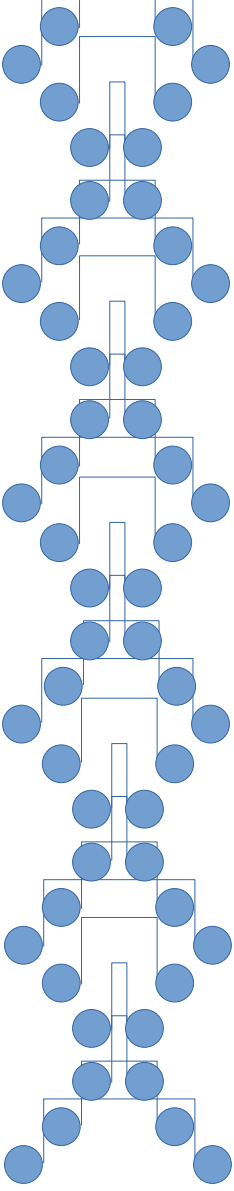

У Франції в рамках національної політики розвитку інформаційних та комунікаційних технологій в освіті під проводом та за фінансування Міністерства національної освіти та Міністерства вищої освіти та досліджень у 2003-2005 роки були створені **Тематичні Електронні Університети (UNT)** – це асоціації, які об'єднують університети, вищі школи, дослідницькі заклади та інколи приватних партнерів, кожен з цих учасників може одночасно бути членом одного або кількох UNT. Діяльність UNT спрямована на:

В цілому, *конкурентоспроможність державних університетів ЄС, які займаються виключно дистанційним навчанням, базується на ряді переваг:*

- значне **фінансування** як на рівні держави, так і на рівні Європейського Союзу (отримання грантів);
- **наявність різноманітних курсів** для тренінгів, для отримання ступеня бакалавра та магістра, а також в більшості випадків й кандидата наук (PhD);
- **наявність вибору при навчанні** (студенти мають право припинити навчання та отримати сертифікати про проходження курсів; це дає у майбутньому можливість бути зарахованим знову в цей або інший університет без необхідності перескладання вивчених курсів як в університеті дистанційного навчання, так і в класичному навчальному закладі);
- студенти мають проміжок часу, упродовж якого вони **самостійно вибирають термін навчання та дату іспиту** (загалом від 10 до 14 місяців);

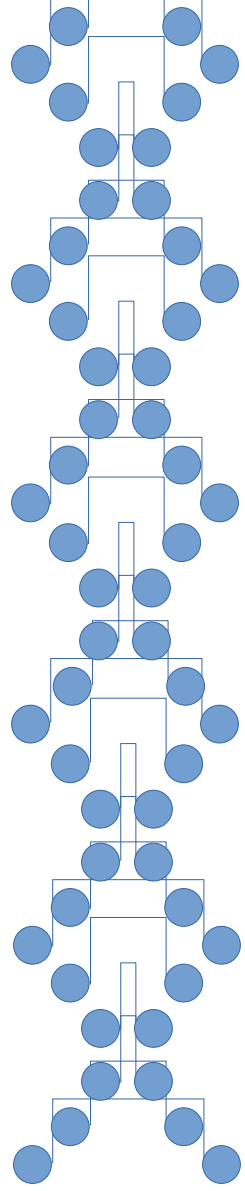

Ефективність дистанційного навчання

Порівняльні дослідження свідчать, що дистанційне навчання може бути **настільки ж ефективним, як і аудиторне навчання, якщо:**

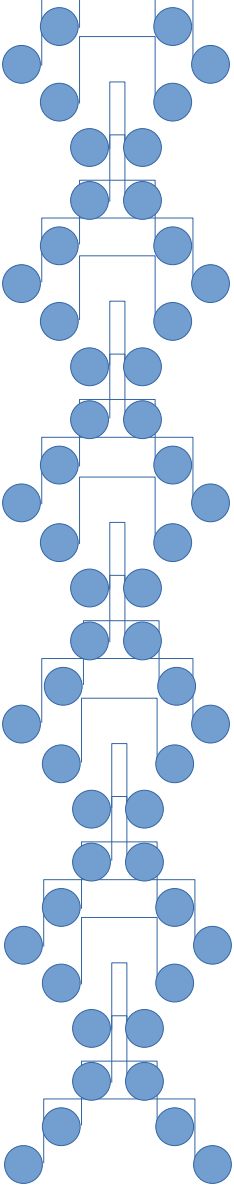
- 1) методи і технології відповідають завданням;
- 2) є взаємодія між студентами;
- 3) є вчасний зворотний зв'язок між викладачем та

СТУДЕНТОМ

В Україні дистанційна форма освіти запроваджується з 2000 року і регулюється **Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні** (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000р.) [<http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>] та **Положенням про дистанційну освіту МОН України**, яке було затверджено Наказом № 40 Міністерства освіти і науки України від 21.01.2004р. [<http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/polozhennja-kmu>]

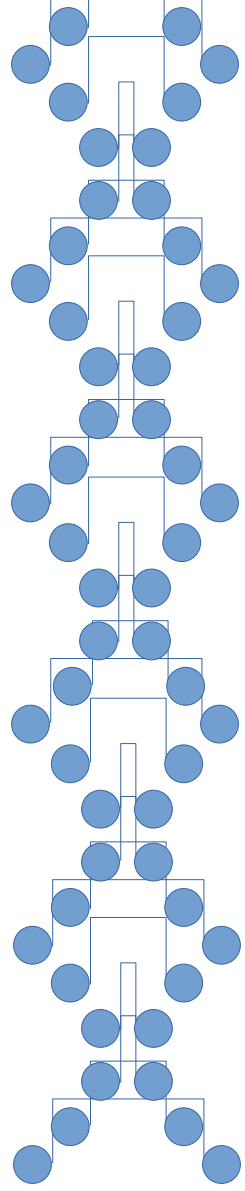
Згідно з Концепцією розвиток ДО в Україні сприяє:

появі нових можливостей для **оновлення змісту навчання**
та методів викладання дисциплін і розповсюдження знань;

розширенню доступу до всіх рівнів освіти, реалізації
можливості її одержання для великої кількості молодих людей,
включаючи тих, хто не може навчатись у вищих навчальних
закладах за традиційними формами внаслідок браку фінансових
або фізичних можливостей, професійної зайнятості, віддаленості
від великих міст, престижних навчальних закладів тощо;

реалізації системи безперервної освіти **"через все життя"**,

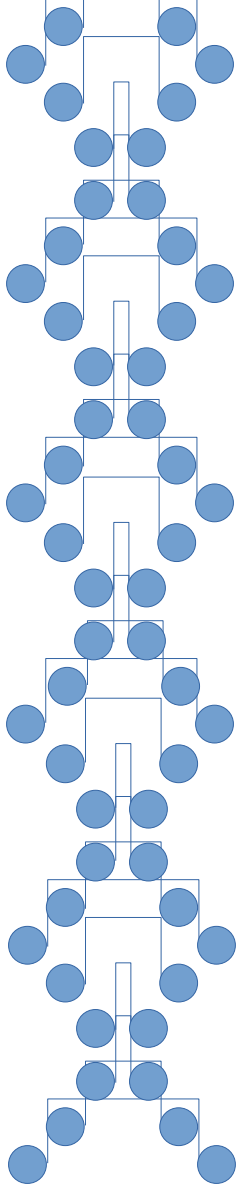

Дистанційне навчання – сукупність наступних засобів:

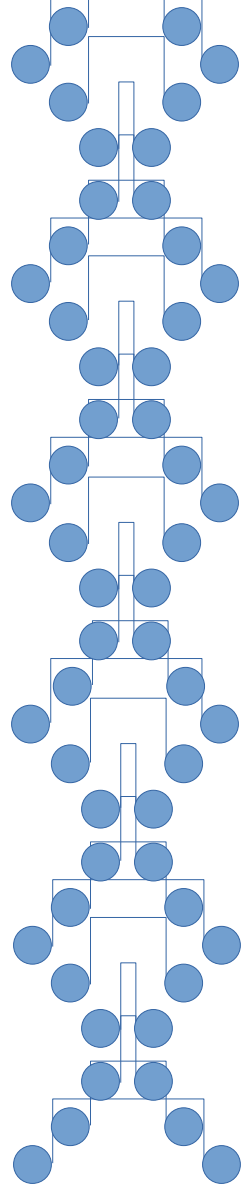
- 1) засоби надання навчального матеріалу студенту;
- 2) засоби контролю успішності студента;
- 3) засоби консультації студента;
- 4) засоби інтерактивної співпраці викладача і студента;
- 5) можливість швидкого доповнення курсу новою інформацією, коригування помилок.

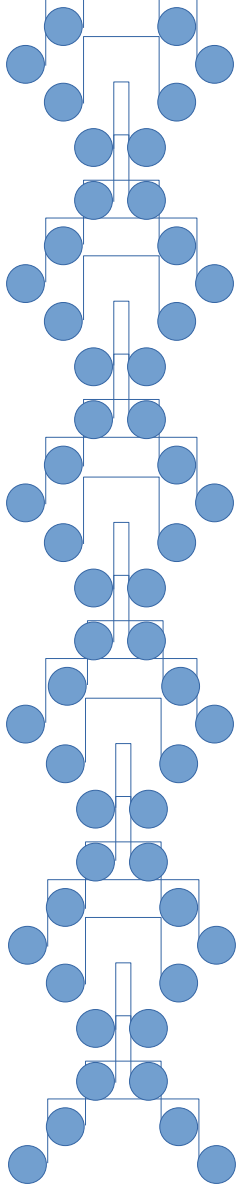
Третій недолік дистанційної форми навчання пов'язаний із першими двома: **за відсутності суворого контролю та потрібної апаратно–програмної підтримки у слухачів/студентів з'являється спокуса замінити себе на іншу особу**, більш обізнану в предметі, що вивчається, для складання контрольних робіт, заліків чи іспитів.

Завдання викладача – проінформувати студентів про **необхідність дотримання академічної доброчесності**, про **необхідність самостійно виконувати навчальні завдання**, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

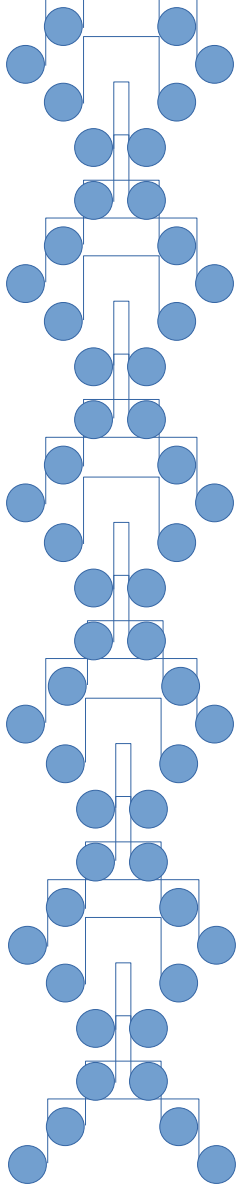

ПОЛОЖЕННЯ про дистанційне навчання,
затверджене Наказом Міністерства освіти і науки
України 25.04.2013 № 466

Під дистанційним навчанням розуміється
індивідуалізований процес набуття знань, умінь,
навичок і способів пізнавальної діяльності людини,
який відбувається в основному за опосередкованої
взаємодії віддалених один від одного учасників
навчального процесу у спеціалізованому середовищі,
яке функціонує на базі сучасних психолого-
педагогічних та інформаційно-комунікаційних
технологій.

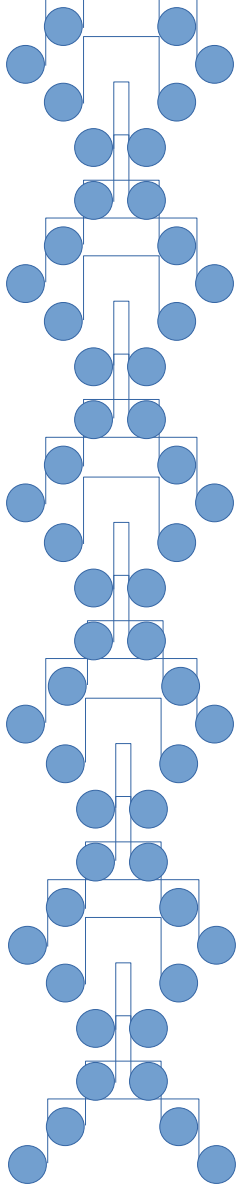

- 1.4. **Метою дистанційного навчання є** надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

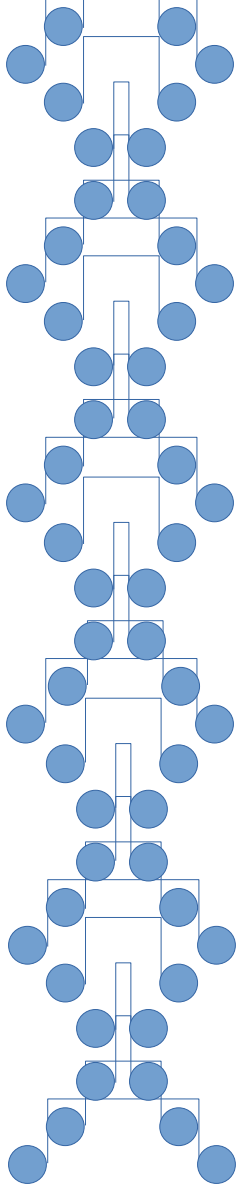

- 2.5. Кількість студентів, слухачів, учнів ЗВО, ЗПО, ПТНЗ, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення вченої ради ЗВО (ЗПО), педагогічної ради ПТНЗ в межах ліцензованого обсягу підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації, спеціалізації) за заочною формою навчання та/або в межах ліцензованого обсягу підготовки до вступу у заклад вищої освіти, підготовки іноземців.
- При цьому норматив чисельності студентів та слухачів, що навчаються у ЗВО, ЗПО за дистанційною формою, повинен становити не менше одного викладача на **вісімнадцять студентів** (слухачів).

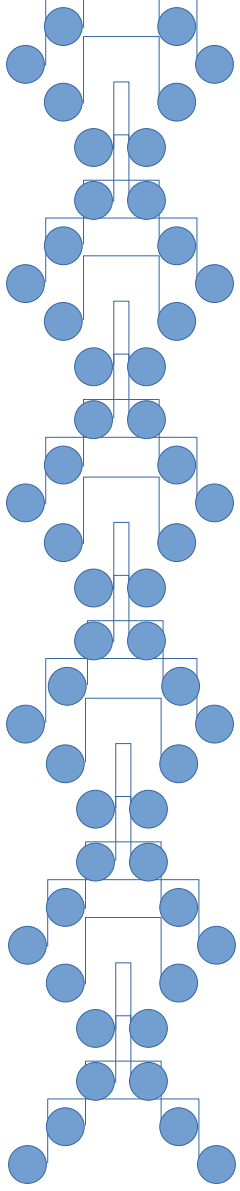

- **5.1. Науково-методичне забезпечення** дистанційного навчання включає:
- **методичні (теоретичні та практичні) рекомендації** щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- **критерії, засоби і системи контролю** якості дистанційного навчання;
- **змістовне, дидактичне та методичне наповнення**

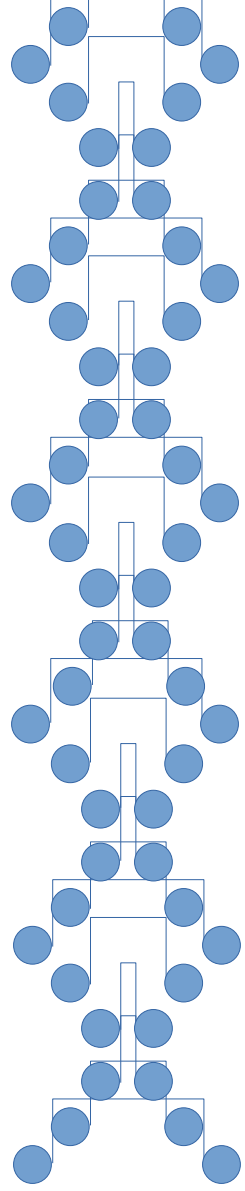

- 5.2. Педагогічні, науково-педагогічні працівники та методисти навчальних закладів, в яких організована дистанційна форма навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання (**не рідше одного разу на 5 років та обсягом не менше 108 академічних годин**). Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

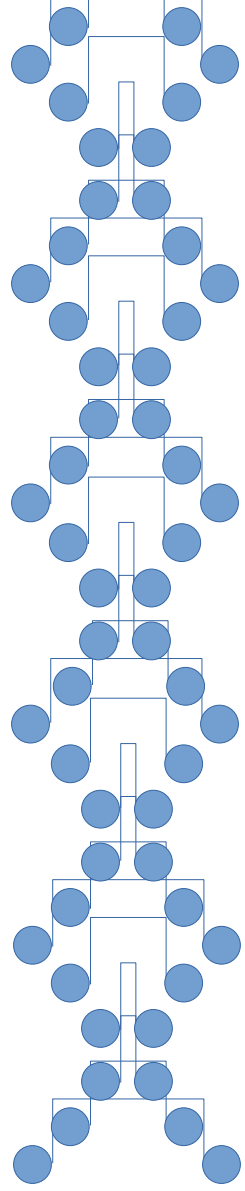
5.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби, що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими

На сайті МОН зазначено, що дистанційна освіта - це можливість навчатися та отримувати необхідні знання віддалено від навчального закладу в будь який зручний час.

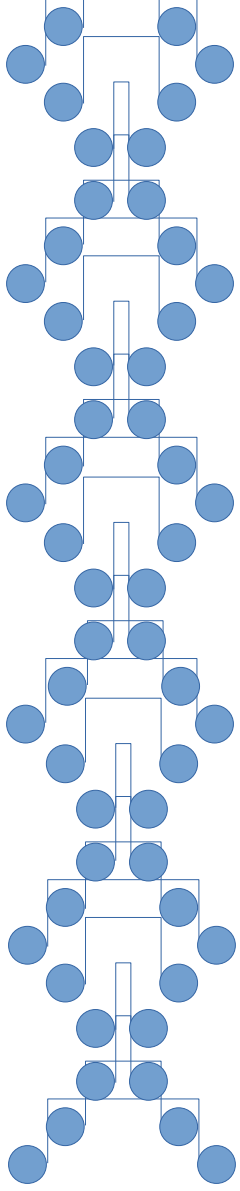
Положення про дистанційну освіту та Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні регулює права та обов'язки учасників навчального процесу.

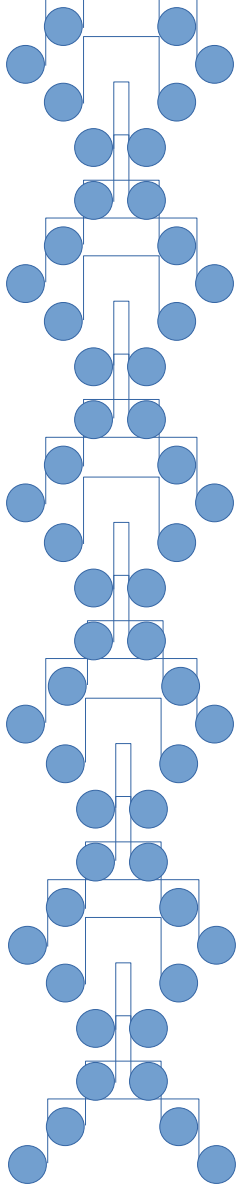
В Україні існує **Українська Система дистанційного навчання** - UDL System. UDL System - партнерська організація, яка об'єднує вищі навчальні заклади, науково-дослідні інституції, банки, корпорації та неприбуткові організації для створення нової якості за допомогою застосування новітніх інформаційних технологій в освіті [<http://udl.org.ua>]

Цілі UDL System:

- ✓ Поширювати обсяг освітніх послуг в Україні, застосовуючи Веб-технології для того, щоб зробити процес навчання та дослідницької роботи ефективнішим, доступнішим та більш інтерактивним.

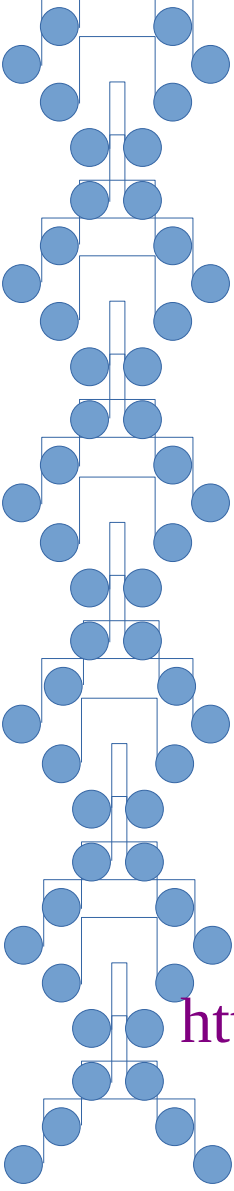
- ✓ **Створити спільний портфель курсів та розробити професійні сертифіковані програми і** пропонувати їх студентам, підприємцям, керівникам та корпораціям в рамках Партнерства з Розвитку дистанційного навчання (Partnership for Distance Learning Development (PDLD));
- ✓ **Надавати підтримку і допомогу університетам та бізнес-школам у використанні технології** мультимедійної телекомунікаційної мережі для ефективнішого просування їх продуктів та послуг у бізнес-середовищі;
- ✓ **Проводити науково-дослідну роботу з питань педагогіки і методики викладання у віртуальному середовищі;** забезпечувати ресурси, інформацію та навички для поширення засобів дистанційного навчання в бізнес-освіті в Україні.

Український центр дистанційної освіти

Створений Міністерством освіти і науки України і є головною організацією СДО. Забезпечує:

- ✓ підготовку проєктів нормативно-правових документів СДО;
- ✓ координацію розробок та впровадження технології дистанційного навчання та навчальних планів;
- ✓ розробку дистанційних курсів з урахуванням міжнародних стандартів ДО;
- ✓ координацію діяльності центрів ДО щодо взаємодії з регіональними та обласними телекомунікаційними центрами ;
- ✓ розробку і впровадження найбільш ефективних інформаційно-навчальних програмних засобів;
- ✓ створення розподіленої інформаційної структури СДО, а також

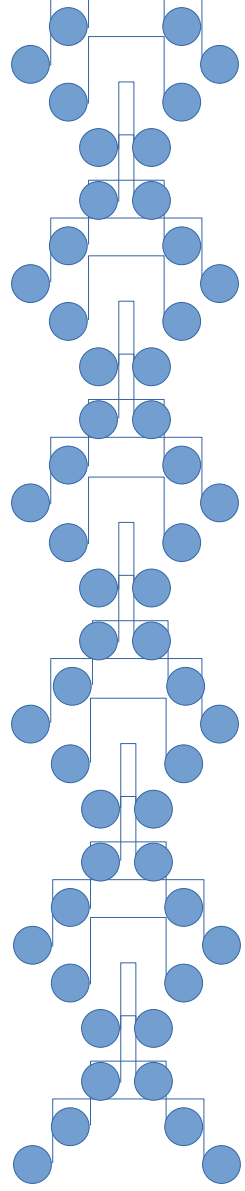

Центри ДО на базі ЗВО України

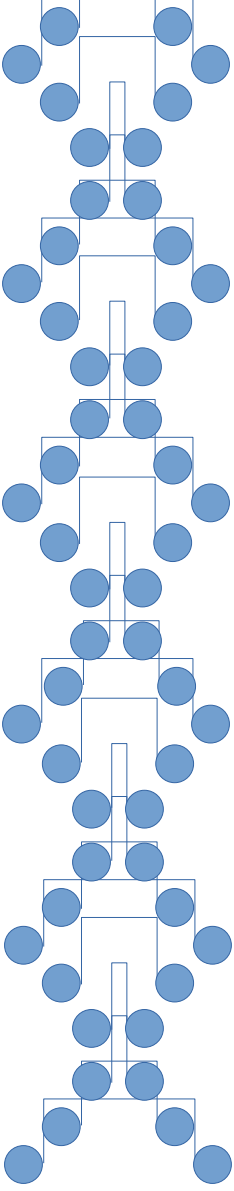
- <http://www.osvita.org.ua/distance/ukraine/centers/> - застаріла інформація
- <http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/tsentry-do> - так само
- Але на сайті МОН є активне посилання на навчальні заклади, що надають можливість навчатись віддалено, серед яких – Інститут заочної і дистанційної освіти ПДАБА

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita/navchalni-zakladi-yaki-nadayut-mozhlivist-navchatis-viddaleno>

Запровадження **національного карантину** навесні 2020 р. виявило, що українська система освіти не готова та доволі не часто практикує функцію дистанційного навчання, хоча [наказ МОН №406 від 16 березня](#) та офіційний [лист №1/9-176 від 25 березня](#) зобов'язали заклади функціонувати у такому форматі.

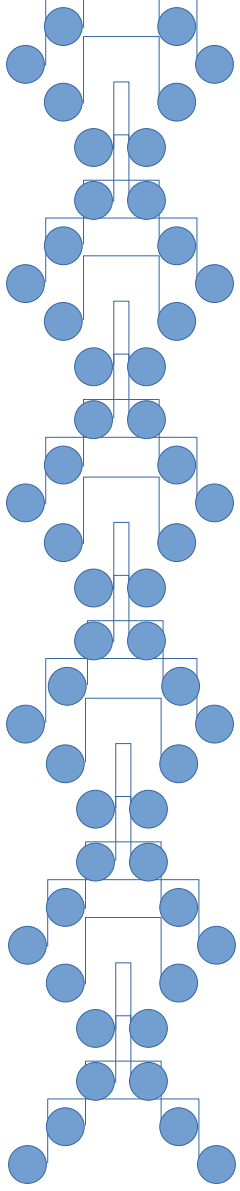

Причини неналежної організації дистанційного навчання в Україні

.Перша причина - закладам бракує технічного устаткування, оскільки для проведення занять в дистанційній формі необхідно використовувати програми, користування якими є платним.

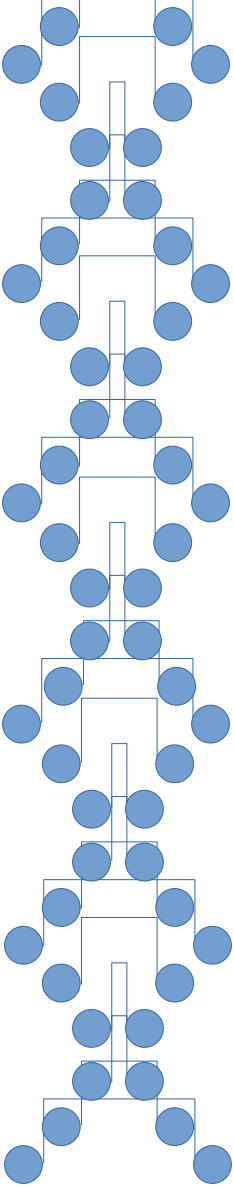
.Друга причина – закладам вищої освіти бракує фінансування.

.Третя причина - викладачам та студентам бракує практики навчання та викладання матеріалу в онлайн-режимі.

Саме розуміння неминучості запровадження національного карантину **восени 2020 р.** примусило очільників ЗВО, викладачів і студентів приділити максимальну увагу до **проблеми впровадження та розвитку дистанційної форми навчання.**

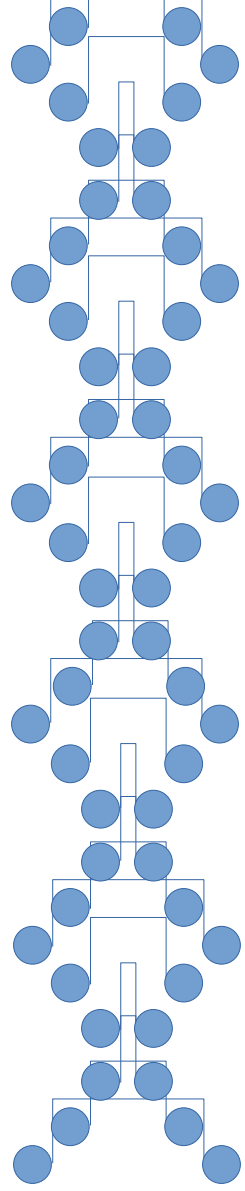
Безумовно, будь-яка трансформація, особливо вимушена, є стресом, впливає на якість отримуваних знань - для когось в більшій, для когось - в меншій мірі. Однак, все ж зупинятись не слід, варто продовжувати шукати нові можливості та використовувати ситуацію для розробки нових проєктів та їх втілення в процес навчання.

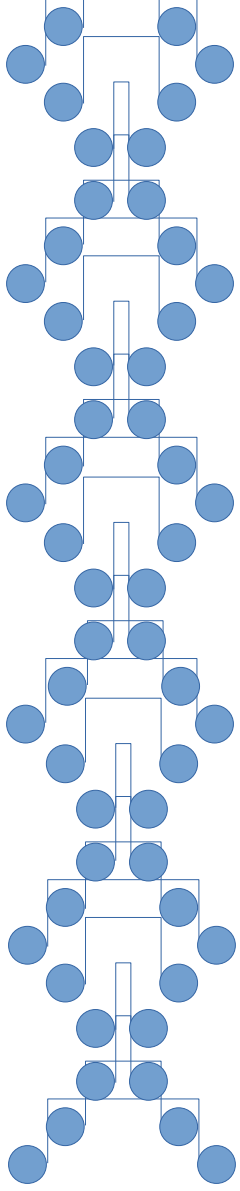
Дистанційне навчання у своїй основі

базується на **класичних дидактичних принципах організації навчання** – науковості, системності і систематичності, активності, принципах розвиваючого навчання, наочності, диференціації й індивідуалізації навчання.

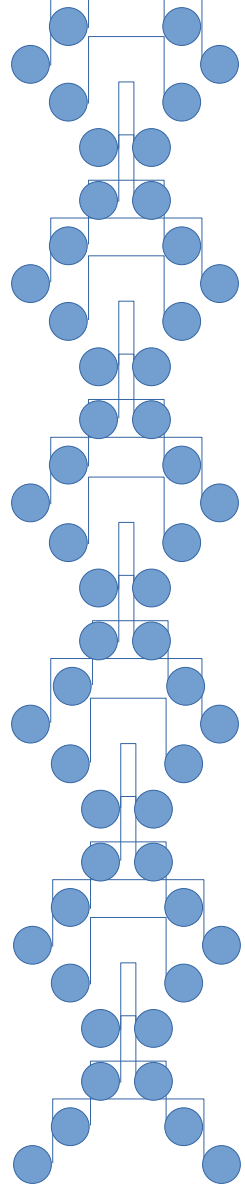
Проте реалізуються вони специфічними способами, зумовленими специфікою нової форми навчання, можливостями інформаційної мережі Інтернет, її ресурсами,

Українські науковці (кафедри педагогіки Харківського національного університету ім. В.Каразіна) запропонували поняття “**надзвичайного віддаленого навчання**” (НВН) для позначення організованої за дистанційною технологією форми роботи ЗВО в умовах карантину.

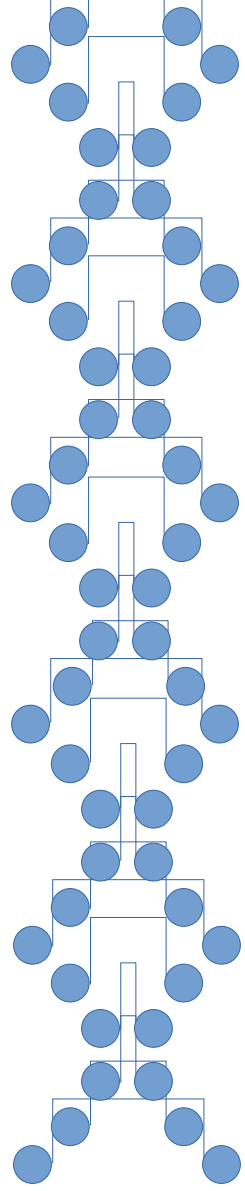
- На думку дослідників, з розвитком інформаційних технологій на дистанційні форми освіти людина буде відводити до 40 % свого навчального часу, поєднуючи їх із традиційними формами очних занять (40 %) і самоосвітою (20 %). Фахівці також попереджають про **небезпеку повного переходу вищої школи на технології дистанційного навчання**, оскільки **можливими негативними наслідками** цього можуть бути:
  - девальвація ролі педагога в особистісному і

З метою успішного запровадження широкомасштабної дистанційної освіти в Україні необхідна реалізація таких першочергових заходів і напрямів:

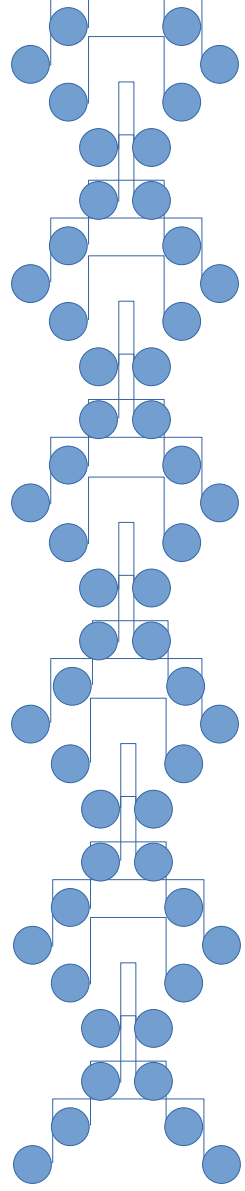
- на основі досліджень освітніх моделей, науково-методичних та дидактичних напрацювань в галузі дистанційної освіти розробка та реалізація **Програми дистанційної освіти закладів вищої освіти;**
- формування **необхідної нормативно-правової бази**, що забезпечує повну легітимність використання технологій дистанційної освіти, що здійснюється в різних організаційних формах;
- **викорінення суперечностей у законодавстві** про освіту в

Україні, приведення його у відповідність до об'єктивних

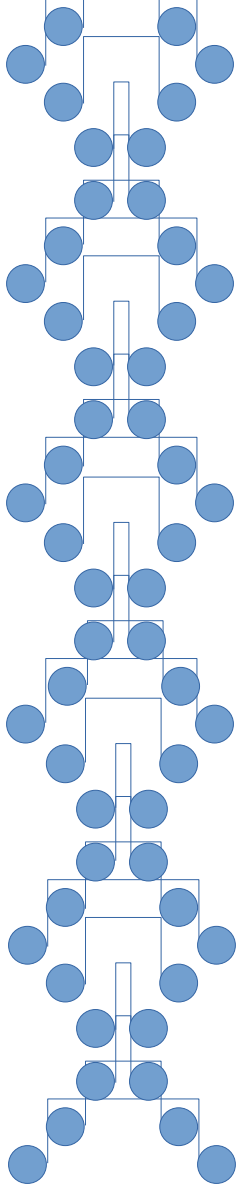

- **стандартизація якісних параметрів освітнього процесу**, що відповідає міжнародним стандартам у цій галузі, а також дозволяє розвивати різні підходи і технології дистанційної освіти;
- **розробка наукових основ**, які забезпечували б інноваційність та послідовність дистанційних форм і рівнів освіти, програм та навчальних планів;
- **наукове обґрунтування ринку навчальної літератури, комп'ютерних і мультимедійних баз даних**, виключення можливості його монополізації;
- **створення варіативних методик** з дистанційного навчання людей з різними рівнями здібностей, віком і потребами;

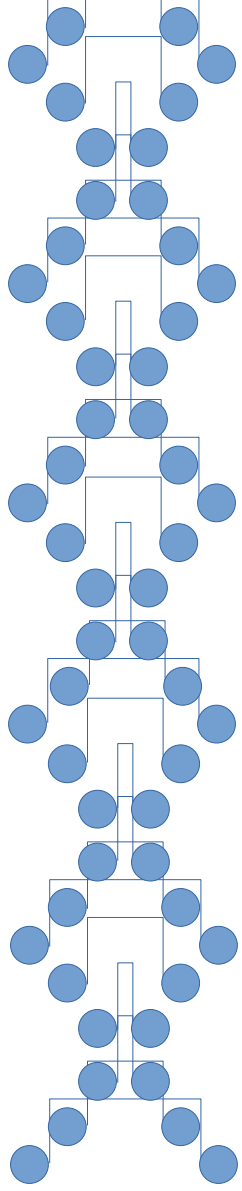

- забезпечення **переходу до інтерактивних методів і практичної спрямованості** дистанційного навчання;
- формування основ **уніфікації засобів комунікацій і формування освітнього простору**, що дозволяє здійснювати взаємовигідний обмін передовими досягненнями в галузі дистанційної освіти;
- створення **системи підтримки проектів, нововведень** в технології дистанційної освіти, її заочних та інших форм;
- надання права навчання студентів, одержання атестатів і дипломів **у різних освітніх закладах.**

Отже, широке впровадження і розвиток дистанційної освіти в Україні потребує вирішення комплексу завдань за такими напрямками:

- управлінсько – організаційне забезпечення;
- матеріально–технічне і фінансове забезпечення;
- кадрове забезпечення потреб дистанційної освіти;
- методичне забезпечення з урахуванням специфіки дистанційного навчання;
- просування дистанційної освіти на освітньому ринку і ринку праці.

Дякую за увагу!